

CSABAI FERENC

Férgek öröme

A fiú a megállóban álldogált és fázott, de nagyon. Várta az utolsó buszt. Egyedül volt, a busz fényei még a távolban sem látszottak sehol. Hóna alatt egy könyvet szorongatott. Az *Eltűnt Költők Lexikonát*. Villon érdekelte, már el is olvasta a rá vonatkozó néhány sort. A végére majdnem pontosan emlékezett.

1463. január 5. Francois Villont, tolvajt és gyilkost, kitartott szeretőt és bizonyos ismertebb versek szerzőjét a parlament bírósága végül tíz évre száműzte Párizsból. Villon összeszedte legszükségesebb holmiját, elbúcsúzott hozzátartozóitól, és elhagyta a fővárost. Magával vitte a verseit is. Mind. Évek múltak el, de nem jött tőle üzenet. Arcára már alig emlékeztek, a leghíresebb sorai még pontatlanul sem jutottak eszébe senkinek. Aztán huszonöt évvel Villon eltűnése után egy Pierre Levet nevű párizsi könyvkereskedő azzal szerzett magának hírnevet, hogy elsőként adta ki a halottnak mondott költő verseit. Majdnem 3000 sort. Máiig nem tudta megmagyarázni senki, hogyan bukkanhatott a könyvkereskedő ennyi idő múltán a versek nyomára.

Megjött a busz. Csak az egyik ajtó nyílt ki, a legelső, a sofőr felöli. A fiú felszállt. Le is ült volna automatikusan, rögtön, ha a sofőr meg nem állítja. Egy borítékot nyújtott át neki. A borítékon nem volt feladó. Se címzett, se jelige, semmi. De a boríték nem volt üres, a tapintásából érezni lehetett.

– Ezt neked küldik.

A fiú csak nézte a borítékot. Közben az ajtó becsukódott, és a busz nagy lendülettel elindult. A fiú megtántorodott, majdnem elesett. Sikerült megkapaszkodnia az egyik ülésben. Ekkor látta csak, hogy a busz teljesen üres. Végére is ma szerda van, munkanap, elmúlt már tizenegy, és az akár normális is lehet. A fiú leült. A feje fölött egy lámpa égett. Máshol nem volt fény a buszon.

A borítékba a leginkább bele való dolgot tették: egy levelet. Kézzel írták, és nem volt rövid. A fiút meglepte, hogy a nevét ismerik. Megszólították. Ezt bizony egyenesen neki küldték. A fiú ekkor egy pillanatra kinézett az ablakon. A városban nem égtek a lámpák, a házakon nem voltak kivilágítva az ablakok. Teljes volt a sötétség.

A folyosón fáklyával világítottak, a cellákban koromsötét. Én az ór mögött mentem, végig a folyosón. A legutolsó cellánál megálltunk. Bentről hangoztat hallottam. Furcsa hangokat. Mintha egy gyermekmondóka sorait hadarná valaki.

*Fehér, sárga, kék, azután piros.
Fehér, sárga, kék, azután piros.*

Az őr elhúzta a reteszt, a vastag tölgyfaajtó csikorogva engedett. Kezében a fáklyát hosszan maga elé tartotta, fénye fellobogott a dohos falakon. Valahol a cella sötét zugában még mindig az a különös mondóka szólt.

*Fehér, sárga, kék, azután piros.
Fehér, sárga, kék, azután piros.*

A fogoly gyorsan előkerült. A sarokban gubbasztott. Egy rongyos és visszaszító külsejű gnóm. Az arcán vágott sebek. Keze és lába bilincsből. A fogoly tudomást sem vett az orra előtt lobogó fáklyáról.

*Fehér, sárga, kék, azután piros.
Fehér, sárga, kék, azután piros.*

Az őr kezében vastag láncot csörgetett. A fogolyhoz vágta.

– Elhallgass már, te!

A fogoly abbahagyta. Furcsa lett a csend.

– Hát ez volna az. A hullaszedő – mondta az őr, és köpött egy nagyot. – Mi itten lent csak Kharónnak hívjuk. A hullák miatt. Az igazi nevét nem tudja senki. Az ilyeneknek nincs is nevük. Csak valami csúfnevük, mint a kutyanak. Aztán te meg igyekezz, hallod-e? A fejünk fölött már virrad. Nemsoká lejön érte a hóhér, és felkötik a gazembert. A többivel együtt. A regiszter szerint ma hetet akasztanak. Azokat se indíthatjuk a pokolba nélküled.

Az őr kezembe nyomta a fáklyát, és kiment. Visszazárta a reteszt. Kettesben maradtam Kharónnal, a hullaszedővel. Én kértem, hogy hagyjon magunkra. Gyóntató pap vagyok, nálam ez a gyakorlat. Soha nem tettem kivételt senkivel. Még a fogadott fiam gyilkosával sem. Hátrébb húzódtam, hogy berakjam a fáklyát a falra erősített tartóba. Csak egy pillanatra fordultam el, éppen csak annyira, hogy a fáklyát a helyére csúsztassam, mikor Kharón hirtelen felpattant, és nekem rontott. Hiába volt kezén és lábán a bilincs! Menekültem volna előle, de a fal utamat állta. Nyirkos volt és hideg. A fáklya, az egyetlen eszköz, amivel védekezhettem volna, már nem volt a kezemben: ott sercegett a fejem fölött, a tartóban. Kharón nagyon közel volt, az arcomba lihegett. Szörnyű volt a bűze. A tekintete pedig zavaros. Nem bántott, csak beszélt. Mindenfélét. Össze-vissza.

– Fehér, sárga, kék. Fehér, sárga, kék. Azután egy piros. Nem értem. Tavasz van. Április. Én az erdőben megyek. Van fehér virág, sárga virág meg kék virág. Más nincs. Más nem lehet. Mert tavasz van. Április. Én az erdőben megyek. Hirtelen egy piros. Van piros virág. De most nincs. Nem lehet. Mert tavasz van. Április. Letépem. Megnézem. Piros. Nem lehet. Mert tavasz van. Április. A piros az fehér. A piros vér. A fehér virág. Véres a fehér virág.

Kharón szavai egész nap úgy pattogtak a fejemben, mint a kőre hullott üveggolyók. Örült beszéd, gondoltam, nincs benne rendszer! De a szavak nem hagytak nyugodni. Újra és újra előbújtak, vad táncot jártak, értelmet követeltek maguknak. És tegnap este, lefekvés után, a fal felé fordulva magam előtt láttam Kharónt, amint az erdő alján vér után kutat. Egyik vérfolttól a másikig ugrál, biceg. Durva kezében egy szál véres fehér virág. Időnként felnéz, hátha meglátja, amit keres. Ott van! A fa tövében.

Egy öreg és terebélyes fát néztem ki magamnak képzeletem őserdejében. A fának dőlve egy feltűnően sovány férfi ül. Mindig is vézna volt, beteges. De ennyire még sosem. És valamikor szép fekete haja volt. Most pedig gubancos, ragad. Gondozatlan szakállába még száraz falevél is került. Ilyennek képzelem hát el az erdőben őt, aki nyolcéves korától fogadott fiam. Kezét a hasához szorítja. Vérzik. A vér valósággal kibuggyan az ujjai közt. Lázás tekintetét Kharónra emeli. Az elnyűtt ruháiban haldokló idegen ott, a fa alatt csakis egy csavargó lehet, mondhatná bárki. Aki nem hiányzik majd senkinek. Kharón nagyon örül a szerencséjének. Eldobja a véres virágot, és a haldokló körül bohóc mód ugrálni kezd. Közben vihog. Vagy nyerít. Vagy hörög.

Kharón a fejemben újra belekezdett. A kivégzése előtt rám hullott szavak felszaggatták a képzelet ködét, és én ismét a cellára gondoltam. A legutolsóra, a tömlőc legmélyén.

– Szúrt seb. A hasába. Késsel. Mélyen. Vérzik. Nagyon vérzik. Elvérzik. Nem várok. Elmegy. Meghal. Biztos meghal. Pénzt kapok. Ha meghal, pénzt kapok. Sok pénzt kapok.

Vártam egy kicsit. Ahogy a visszhangra vár az ember a hegyek között. Vajon megszólal-e még? De csend lett, végre elhallgattak a szavak. Visszatérhettem az erdőbe megint. Kharónt láttam, amint a fák közé mutat. Mellette egy csontos arcú, egyszál diák nyújtogatja a nyakát. Jobbra meg balra. Jóval magasabb Kharónnál, mégsem látja, hol van, amit a csúf törpe mutat.

– Nem látom. Menj előre!

Kharón előre biceg. A vérző férfinél megáll, a diáknak onnan integet.

A diák hulláért jött. Boncolni viszi az egyetemre. Az egyetemen csak bűnözőket boncolhatnak. Kivégzettek. Mást nem. Mást nem szabad. A pápai tilalom miatt. A többi hulláért titokban jönnek. Éjszaka kiássák a temetőkből, vagy az utakról szedik fel őket. A hulla jól fizet. Kharón most talált egyet. Egy csavargót. Egy senkit. Azt mondta a diáknak, hogy még egészen friss.

A hasba szúrt férfiben alig van élet. Száját nyitja, mondana valamit. Kharón odahajol, hogy jobban hallja.

Közeledett a vég, és Kharón a cellában egyre izgatottabb lett. Emlékszem minden szavára, pedig alig értettem, mit beszél:

– Férges öröme. Mondja. Még él. Még beszél. Nincs pénz. Nem lesz pénz. Még él. Még beszél. Férges öröme. Mondja. Még él. Még beszél.

A diák még nem ért oda a haldoklóhoz. Kharón kétségbeesetten ugrál a férfi körül, közben egyfolytában a diákot lesi.

– Él. Nincs pénz. Meghalt. Lesz pénz. Él. Nincs pénz. Meghalt. Lesz pénz.

Kharón már nagyon izgatott, nem bírja tovább, szinte az eszét veszti. Felkap a földről egy vastag ágat, és fejbe vágja a haldokló férfit. A férfi fejét előnti a vér, és az ütéstől a szájából kirepül egy darabka pénz. Meghalt. Teste lassan a földre dől.

A diák megérkezett. Kharón gyorsan eldobja az ágat. Jól van, nem vett észre semmit. A diák futó pillantást vet a hullára, majd int Kharónnak, hogy vegye fel. Kharón előbb a pénzért nyúl, úgy, hogy a diák észre ne vegye. Felmarkolja a rézpénzt, és rongyos felsőjébe dugja. Majd a vállára veszi a hullát, és a diákot követve nehézkesen-sután elindul.

Zajt hallanak. Emberi hang. Nevetés. A diák csendre inti a hullával neszező Kharónt. Hallgatóznak. Semmi kétség: ez itt, az erdőben emberi hang, nevetés. A diák odalegyint Kharónnak, hogy tovább, menjen csak előre. Kharón még értetlenkedik egy darabig, végül aztán rászánja magát, és véres terhével a vállán egyedül megy tovább.

A diák óvatosan lépdél előre a zsenge lombú fák alatt. Puhák a lépteit, és a távoból kellemes muzsika hangja szól. Pánsípon játszik valaki.

Ekkor aludhattam el. A képzeletből észrevétlenül álom lett, és Kharón szavainak cseréptörmelékeiből kirakott történet az álmok tartományában folytatódott tovább. Egy külön világban, annak sajátos és megmagyarázhatatlan törvényei szerint, melyet nem irányíthat emberi akarat.

A diák egy fa mögé húzódik, onnan leselkedik. Szeretkező párt lát a fűben. Teljesen meztelenek. A nő van felül. Az arca bódult, egyébként egészen különös. Mondhatni nem is annyira szép, inkább: egzotikus. A haja derékig ér. A mellei nagyok, de már nem nagyon feszesek. A nő lassan mozog. Kíélvez minden mozdulatot. A férfi jóval idősebb. És kövér. Nagy, göndör szakállja van. A nő melleit markolássza.

A diák megriad. Egy csúnya kis gyerek áll a háta mögött. Ő bökte oldalba az előbb.

– Mindig jó apám van alul. Mert kövér és részeg. Agyonnyomná szép anyámat.

A diák elképedve nézi a furcsa szerzetet. Ő is meztelen. A kezében ott a pánsíp. És gyerek létére mekkora nemi szerve van!

– Jó apám folyton iszik, de szép anyám ezért nem haragszik. Szerinte jó apám csak részegen ér valamit. En Priaposz vagyok, és ha nagy leszek, kertész leszek. Téged hogy hívnak?

A diák teljesen összezavarodott. Még egy ilyen egyszerű kérdésre sem tud válaszolni. Egy gyereknek.

- Jó apámat meg szép anyámat itt mindenki ismeri. Jó apám neve Dionüszosz, szép anyámé meg Aphrodité. Híres istenek. És te ki vagy?

A diák még mindig nem tért magához. Visszanéz a szeretkező párra, majd a gyerek előtti zavarában gyorsan elfordítja a fejét. A gyerek kezébe veszi hatalmas péniszét.

- Azért van ekkora fütyim, mert jó apám akkor is részeg volt, amikor szép anyámmal csináltak engemet. Azt mondják, a bor nekiment a véremnek, attól lettem ilyen. Azok a gonosz emberek meg egyfolytában csúfolnak a fütyim miatt. Ők ezt nem értik meg. Ha nagy leszek, kertész leszek, és lesz egy nagy nyesőkésem. Azzal vágom le a fütyijét mindenkinek, akik csúfolódnak mer velem.

A diák homlokát kiütötte a verejték. Képtelen szituációba keveredett.

- Te is láttad őt? Megölték. Csúnya emberek. Először hasba szúrták, aztán fejbe vágják ott, a fa alatt. Jó apám szerint ő írta az emberek között a legjobb verseket. Mikor megláttuk a fa alatt, már nagyon vérezett a hasa. Azt mondta jó apám, hogy nemsokára leszáll a Tartaroszba. Nekem kellett bedugni a pénzt a nyelve alá. Ezzel fizet Kharónnak a csónakázásért. Egyszer minden embernek át kell kelnie a folyón. Neked is. Pedig Kharónnak csak egy rozoga csónakja van. Alig bírja szállítani azt a sok halottat. Egyedül dolgozik, mert nem akar a pénzből adni senkinek. Zsugori. Sokan meghalnak közületek. A halottak lemennek a partra, ott tolongnak meg lármáznak, hogy minél előbb sorra kerüljenek. Csak pénzért viszi át őket. Neked van pénzed?

- Van.

- Akkor meg tudod adni nekem az adósságodat - mondja Priaposz, és már nyújtja is a tenyerét. - Az én pénzem volt, amit annak a költőnek a szájába raktam. Jó apám is mindig tőlem kér kölcsön. Borra kell neki.

A diák számára annyira felfoghatatlan ez az egész, hogy semmi sem természetesebb már, mint hogy visszaadja a pénzt. Az övéen tartott pénzes zacskójából egy ezüstöt kotor elő. A kis Priaposz jó vásárt csinált.

- Jó apám büszke lesz rám, ha megmutatom neki ezt az ezüstöt. Én csak egy rézpénzt adtam, és cserébe kaptam egy ezüstöt. Megdicsér majd, hogy milyen ügyes vagyok. Nekem sok jót kell ám tennem, hogy jó apám örüljön nekem, mert nagyon csúnya vagyok. Szerinted hová viszik?

- Kit?

- Hát a barátodat.

A diák, ha lehet, még jobban megrettent. Erre a kérdésre nem válaszolna senkinek. Mindenki tudja, hogy a hullagyalázás szentségtörő és szigorúan büntetendő cselekedet.

- Ahol a három út találkozik, ott hallgatják meg az istenek ítéletét az újonnan érkezett szellemek. Akik életükben se jók, se rosszak nem voltak, azok egy szomorú mezőre kerülnek. Ezek vannak a legtöbbben. A rosszakat még

szomorúbb mezőkre küldik az úton, hogy bűneik miatt ott szenvedjenek. A jók az örökös nappal országába jutnak, ahol állandóan meleg van, mindenki boldog, és egész nap csak játszanak. Aki idekerül, az ahányszor csak kedve tartja, a földön újjászülethet. Elíziumnak hívják ezt a helyet. A te barátodat most hová küldik az istenek?

A diákban a válasz végképp benne ragadt. Csak nézi maga előtt a fiút, és várja, hogy az egésznek véget vessen valaki. Bárhogyan. Az istenek. Vagy az emberek. Zajt hall. A távolban kutyák ugathatnak.

Dionüszosz és Aphrodité közben befejezte. Az istennő a fűben ül és hosszú haját fésülgeti; Dionüszosz a meztelen és hájas testére ragadt fűszálakat próbálja magáról eltüntetni. Aphrodité odaszól a fiának:

- Priaposz, kisfiam, ki az a halandó melletted?
- A csavargó barátja, tudod, akinek a hasa vérzett a fa alatt.
- Mit akar tőled?

- Semmit. Csak Kharónról beszélgettünk. Szép anyám, a halott csavargót most hová küldik az istenek?

Kutyák ugatnak, valóban. Egyre erősebben. Egyre elviselhetetlenebbül. Szinte már itt csaholnak, bent a fejekben.

Felébredtem.

Mereven a falat néztem, és tudtam, hogy a végén csak álmodtam az egészet. A kutyák még mindig ott ugattak a sikátorban, az ablakom alatt. A város felébredt, de az álom nem tűnt el. Nem száradt fel észrevétlenül, mint a reggeli köd. Velem maradt, nehezéknak használta a lelkemet. Magamban újra meg újra felidéztem a furcsa képeket, és egyre bizonyosabbá vált előttem, hogy ő már nincs közöttünk. Hogy ő már halott. Ő volt az, biztosan tudom. Férgék öröme. Sokszor hallottam a saját szájából. Haragudtam rá, ha mondta, és emlékszem, egyszer nagyon összeszidtam érte. Férgék öröme. És tegnap hajnalban megint kimondta valaki. Megrettentem. Mintha a nevét mondta volna. Az egyik gyilkosa. Kharón, a hullaszedő. Most ott lóg a legszélén, hetedmagával, a börtön előtt. Aztán néhány nap múlva leszedik, hogy átadják az egyetem sánta sebészborbélyának. Boncolásra. És feldarabolt húsát a kutyák elé vetik.

Tudom, hogy Kharón zavart vallomása és benne az a két szó nem lehet bizonyosság senkinek. A képtelen és titokzatos álmom, melyet a fantázia a valóság mellé költött, még hihetlenebbé teszi az egészet. Kedves Barátom! Hiába hiszem, még sincs rá meggyőző bizonyítékom, hogy kényszerű száműzetésében gyilkolták meg őt, 1463 tavaszán. Három hónappal ezelőtt. Mikor is tetemét egy erdőben elorozták, majd az egyetemen felboncolták. És maradványait, a szokásnak megfelelően, a kutyák elé szórták.

Elmondtam hát Neked, amit tudtam. Lehet, hogy nem kellett volna beszélni erről senkinek. Most már mindegy. Bárhogyan is történt, biztos vagyok benne, hogy azon a tavaszi délután ő végleg odalett.

A levél aljára Guillaume de Villon írta oda a nevét. Benne volt a lexikonban ő is, a fiú emlékezett rá. Jómódú, köztisztviselőként álló pap volt és jogtudós. Villon nevelőapja. A Piros Kapu nevű házban lakott, a Szent Benedek-kolostorban. Több mint ötszáz évvel ezelőtt.

A busz a végállomásra ért. Minden ajtó kinyílt, becsapott a hideg. A fiú most már nagyon tudni akarta, hogy ki küldte a levelet. Előre ment, hogy megkérdezze a sofőrt. A sofőr furcsán válaszolt:

– Még nyitva van a sarki kocsmá. Menj be oda, és ülj le. Ha jön a kocsmáros, kérj valami italt, valami rövidet, és mondd azt neki, hogy Mártának lesz. Na, eredj!

A fiú leszállt. A lábait nehéznek érezte. Őt viszik, de már nem ő parancsol nekik. A sofőrnek engedelmeskednek. Még mindig sötét volt. Az egész városból eltűntek a fények. De a sarkon világított egy ablak. A kocsmáé lesz, gondolta a fiú, és a fény után ment.

A kocsmá fölé nem raktak cégért, mely esténként világítana. Csak krétával írták ki a nevét, mindjárt az ajtó fölé, a hámló vakolatra. Toboz, így hívták a kocsmát. A fiú elbizonytalanodott. Itt lakik a közelben, de kocsmá errefelé nem volt soha. Benézett az ablakon. Füstfelhőben asztalok, székek, emberek. Hátról az itálnak egy pultot kerítettek. És az a kövér és ellenszenves ember ott, a pult mögött, biztos a kocsmáros. Benyitott.

A kocsmában mindenki őt figyelte. Nem mert a szemébe nézni senkinek. Egy asztal még üres volt. A kocsmá közepén. Tudta, hogy külön neki van fenntartva. A fiú az asztalhoz botorkált, és leült. Kínos volt a csend. Figyelték.

A kocsmáros végre odament.

– Mit hozhatok?

A fiú magától nem kért volna semmit. Nem kívánta az italt. De rendelni kellett. Szinte hallotta a sofőr hangját, mikor kikérte a rövidet. A kocsmáros elment.

Egy nő tűnt elő a semmiből, és odaült az asztalához, szembe vele. A fiú prostituáltként nézte.

– Márta vagyok. Ma elrendezzük az adósságot.

Miféle adósságot? A fiú meg se mukkant. Leblokkolt. A diák jutott eszébe, hogy milyen kellemetlenül érezte magát az istenek között, az erdőben. Márta jól ismerte a szégyenlős fiúkat. Szórakoztatta, ha előtte zavarban voltak.

– A jegyző mindig szerda délután jön ide, hogy egy kicsit velem legyen. Fizesse az italt, szobára visz, és amúgy elég kedves. Ha végzett, gyengéden megveregeti a fenekem, és külön leszámolja a borralalót, ami csak az enyém. A dugipénzem. Ne félj, nem adom oda ennek a szemét stricinek.

Márta a kocsmáros felé bökkött, aki éppen az asztalnak tartott, hozta a rövidet. A kocsmáros Márta elé rakta az italt, és szó nélkül visszament.

– Ez csak valami lötty. Színes meg cukros víz. Utálok. Mindig ezt adja, ha vendégem van. Mikor fizetsz, azt fogja mondani, hogy a legdrágábból hozott. Majd meglátod. Na, szóval ma délután is itt volt nálam ez a jegyző. Rengeteget beszélt a pitykőzés után. Pedig sose szokott. Nem tudom, mi a fene ütött belé, de megeredt a nyelve, mint még soha, és csak mondta, mondta a magáét. Egy papról beszélt, aki ma délelőtt nála járt, hogy lediktáljon az írnokainak egy levelet. Eleinte nem is figyeltem rá, hadd beszéljen csak. De aztán hallom ám, hogy róla beszél. A barátomról. Ő szokta begyűjteni az egyetemnek a hullákat. Ő olyan magas és csontos. Más nem lehet. Hát róla beszélt a jegyzőnek a pap. A jegyző mondta, hogy a levélből három példányt csináltak. Egyszerre három írnok körmölte az egészet. Az egyik példány a papnál maradt, a másik meg a jegyzőnél, letétben. A harmadikat elküldték valami illetékesnek mondott személynek. Hogy ki lehet az, nem tudom. Szörnyen nyugtalan voltam. Láttad te is, hogy a börtön előtt majdnem minden héten akasztanak. Napokig kint lógnak a tetemek. Vagy hetekig. Hagyják, hogy az irhaszáritón szépen elrohadjanak és megfeketedjenek. Csak azután vágják le, és adják ki őket a sebészborbélynak az egyetemre. Pedig akkor már senki hozzá nem nyúl, fel nem boncolja őket. Zutty! Mennek a gödörbe. A barátom mondta ezt nekem. Ha volna egy kis eszük, elrendelnék, hogy másnap, a felvonás után szedik le némelyiket, és akkor nem kellene titokban hullákat gyűjteni senkinek. Gondolhatod, hogy megijedtem. Még az hiányzik, hogy a barátomat gyilkosságba keverje valami pap, és begyűjtsék nekem. Hiába támogatja az egyetem rektora a titkos boncolásokat, ha megfogják valahol, rögtön felrakják a magas polcra, vagy eheti a hűvösben az államkosztot, míg meg nem rohad. Alig vártam már, hogy a jegyző elmenjen végre. Utána futottam, ahogy csak bírtam az egyetemre. Szólni akartam a barátomnak, hogy veszélyben van. Éppen boncoltak valakit, ilyenkor senkit nem engednek be. Az egész túl van bonyolítva, olyan nagy ott a felhajtás, mint a királyi udvarban. Hátral, egy emelvényre rakott székben, aminek olyan magas támlája van, tudod, ül a tanár. Előtte, az asztalon egy nagyon régi kézirat. Már több mint száz éve abból tanítanak. Még a címét is tudom: Anathomia Mundini. A barátomtól tudom, ő mondta meg nekem. A tanár egyébként rá se néz a hullára soha, a kéziratból olvassa, hogy mit kell látni. A hulla meg ott fekszik kiterítve a diákok előtt, a sebészborbély mindig előre felvágja. A demonstrátor dolga, mert az is van, hogy megmutassa, hol van, amit a tanár olvas. Sokszor nem is azt látják, ami a kéziratban írva van nekik. Hiába mutatja azzal a hosszú pálcájával a demonstrátor. Persze, senki nem mer szólni, mert az egyetemről az ilyet rögtön kiteszik. Az én barátom is hallgat, csak nekem szokta elmondani az igazat. Ezért tudok én annyi mindent az emberi testről. Tele van szívvel, belekkel, tüdővel meg mindenféle mással. Jegyezd meg, hogy a hullának az asztalon sosincs neve, csak szaga. Három hónappal ezelőttről való, vagy tegnapi, egyre megy. Mind egyforma, mindegyik

büdös, és a neve ugyanaz mindegyiknek. Úgy hívják, hogy hulla. Sokáig gyertyáztam a kapu előtt, míg végre kiengedték a barátomat. Visszajöttünk ide, a Tobozba, hogy nyugodtabban beszélgethessünk. Elmondtam neki is, ahogyan most neked, hogy mit mondott a jegyző. Ő is nagyon meg volt ijedve. Szinte belesápadt a félelembe. Emlékezett az egész esetre. Pedig már három hónapja ennek. Egy mufurc alak talált a közeli erdőben egy hullát, és kihívta a barátomat. Fölszedték, és elhozták, nem volt az ügyben semmi különös. Szóval bevezelt az én barátom, még kockázni se volt kedve. Mert azt nagyon tud! Jól összerázza a poharat, kiönti a kockát, és megvan a két hatos. Jobban nála senki nem csinálja, nekem elhiheted. Hát itt vagyunk a Tobozban, és kérdezi a barátom, hogy ki volt az a pap. Én csak a vezetéknevére emlékeztem, és mondom is neki rögtön, hogy Villon. Ugyanaz volt a neve, mint annak a részeges költőnek, aki idejárt a Tobozba inni meg kurvázni, de vagy fél évvel ezelőtt bekapta a legyet, és bedugták a kóterba. Ugy volt, hogy gallért kap a nyakára, és ezzel vége. Szerencséje volt. Valahogyan kikönyörögte a fejeseknél, hogy engedjék szabadon. Ki is engedték, ő meg lelépett csöndben. Erre mondja nekem a barátom, hogy nem is ismerte meg. Mármint a hullát, ott, az erdőben. Anynyira más volt. Sovány, szakállas meg beteg. Valaki belényomta a bököt meg szétverte a fejét. Persze, hogy nem ismerte fel. Ha tényleg a pap az apja, akkor annak a hullának Villonnak kellett lennie. Ez faktum. Egyébként nem az igazi apja volt, csak a nevelőapja. Ezt a kocszában mindenki tudta. Én is jól ismerem a fickót. Úgy értem, a pap mostohafiát. Folyton részeg volt és olyan jópofa verseket szavalt. Mert költő volt. Sokat röhögünk neki. Oltári jó volt a hangulat. A barátom csak látásból ismerte, az ilyenekkel sohasem közösködött. Komolyabb ő annál. A verseit se szerette, közönségesnek tartotta őket. Kérdezem hát a barátomtól, hogy tényleg felboncolták-e. Mondja, hogy igen. És utána mi lett vele? Mondja, hogy ezt a Villont akkor nem dobták oda a kutyáknak, ahogyan szokták, hanem úgy feldarabolva elásták. Aztán látom ám, hogy valami nagyon nyugtalanítja. Ismerem én a természetét, tudom, ha valami nincs rendben nála. Nem akart beszélni róla, de én ilyenkor mindig megtalálom a módját, hogy elmondja még azt is, amit legszívesebben saját maga elől is titkolna. A cimborái találták ki az egészet. Néhány diák. Van itten egy öreg kurva, rajta akartak szórakozni. Eltervelték, hogy kiássák Villont, és amíg az öreglány itten lent a markecekkal iszik, addig ők ott fent szépen az ágyába dugják a hullát. Azután szólnak neki, hogy a szobában várja valaki. Egy előkelő úr, aki nem kívánja kilétét felfedni. Már bent fekszik az ágyában, a sötét szobában, és azt szeretné, ha furulyázna egy kicsit. Ne is csináljon mást, csak menjen be az elsötétített szobába, hajtsa fel a takarót, és kezdjen el furulyázni. Ráadásul a barátom meg a cimborái előtte még egy kis pénzt is összedobtak, előleget, mondván, hogy az előkelő úr küldi a furulya híres mesterének. Így az öreg kurva majd nem akadékoskodik, hanem megteszi, amit ezek kérnek tőle.

Azután persze hirtelen gyertyát gyújtanak, hogy az öreglány is lássa, kinek furolyázott a sötétben. A balhéból azonban nem lett semmi. Kár. Pedig milyen jó lett volna! Még most is ezen röhögne a Tobozban mindenki. Mikor éjszaka kimentek, hogy előássák a hullát, képzeld el, nem találták meg. Mindenki arra a helyre emlékezett, mégse került elő. Helyette egy váza volt a földben. Régen a görögök használtak ilyet. Egy antik váza, ezt mondta a barátom. A vázán volt valami festmény. Egy nagyon csúnya gyerek. Gyerek léte méretes szerzőszámot rajzoltak neki, a kezében meg pánsípot tartott. A vázának még fedője is volt. Naná, hogy megnézték, mi van benne! Nem pénz volt, hanem papírtekercsek. Rengeteg. Ott helyben ki is bontottak párat. Versek voltak. Villon versei. Az ő nevével volt ellátva mind. Nagyon furcsa egy eset. A barátommal azóta se tudjuk, hogy hová tegyük a dolgot. Tudom, hogy a barátom tartozik neked. Nem szeret adósa lenni senkinek. Megkapod a vázát, amiben a versek voltak, és ezzel el van törölve az adósság. Mondom, régi váza. Antik. Ha eladod, sok pénzt kaphatsz érte.

A kocsmáros már az asztalnál állt, hóna alatt a vázával. A fiú sokáig nézte a vázára festett valószínűtlen alakot. Felismerte benne Priaposzt. Látta, hogy a vázáról eltűnt a fedő. Biztos volt benne, hogy a váza üres. Mártától kérdezte meg:

– És a versek? Benne vannak?

Márta helyett a kocsmáros válaszolt:

– Eladtam őket Pierre Levet-nek, az egyik törzsvendégemnek. Cserébe kifizette Villon összes tartozását. Az a gazember mindig hitelre vedelt. Levet azt mondta, hogy valahol már feltaláltak egy masinát, amivel sokszorosítani lehet az írást. Kivárja, míg ideér az a masina, és akkor lemásolja vele ezeket a verseket. Nem érdekli őt, ha huszonöt évet kell várnia. Hóbortos egy fickó, nem mondom. A verscsinálás az egyik legrosszabb befektetés, én nem ajánlom senkinek. Az ital egy arany lesz. A legjobbat hoztam neked.

– Én előre szóltam – mosolygott Márta.

A fiú a zsebébe nyúlt. Nem hitte, hogy bármit is talál ott, főleg nem aranyat. De az az arany a kezébe akadt. Elképesztő! A fiú letette az asztalra az egy aranyat.

– Rendben – mondta a kocsmáros, és a vázát az arany mellé rakta. Felvette a pénzt, és visszament a helyére.

– Ezzel megvolnánk – nyugtázta Márta, majd áthajolt az asztal fölött, hogy megcsókolja a fiút. A csók hosszú volt, a fiú közben lehunyta a szemét.

Mikor a csók abbamaradt, a fiú még mindig csukva tartotta a szemét. Nem akarta, hogy vége legyen. Szinte fáj, hogy a lány levette róla a száját. Aztán lassan kinyitotta. A kocsmáros a csók alatt kiürült. Márta, a kocsmáros, mind eltűntek. Csak a füst maradt utánuk, óriási cafatokra szakadva a helyiségben.

Meg a váza, a hatalmas péniszű Priapossal az oldalán. A fiú megfogta a vázát, és kiment.

A kocsmá előtt álldogált, vastag volt a csend. A fények még nem tértek vissza a városba, fekete volt minden. Léptek zaját hallotta. Egy magas és kalapos férfi jött az utcán, alakja lassan bontakozott ki a sötétben. A kalapos megállt a fiú előtt. Az arcát alig lehetett látni. A férfi a fiúhoz beszélt:

– Mindjárt itt lesznek. Azt mondják, északról jönnek majd. Nagyon sokan. Mindenki látni akarja őket. Még a világítást is kikapcsolták. Az utcákon nem égnek a lámpák, és látja, otthon se égeti a villanyt senki. Az emberek az ablakban állnak, úgy figyelnek. Vagy már felmentek a dombra, mert onnan mindent jobban látni. Órák óta az eget nézik. Én még soha nem láttam hulló csillagot. Ez lesz az első alkalom. Már nagyon várom, hogy felbukkanjon valamelyik. A hulló csillag egy meteor. Egy kődarab, mely a légtérbe érve felizzik. Ott vagy elég teljesen, vagy földet ér belőle valami. Sokan félnek tőlük. Mert zavarják a kommunikációt, tudja, a rádióhullámokat. Valahogy összekuszálják a dolgokat.

A férfi befejezte. Kalapját emelve köszönt, és továbbment.

Szeged, 2000. december – 2001. január

